

**IOAN MITREA – ARHEOLOG ȘI PROFESOR
AL MELEAGURILOR BĂCĂUANE**

Lăcrămioara Elena Istina

Un aport considerabil în activitatea arheologică și muzeografică băcăuană îl are profesorul Ioan Mitrea, care anul acesta, pe 4 aprilie, a împlinit frumoasa vârstă de 70 de ani. Contribuția domnului Mitrea în domeniul arheologiei se remarcă îndeosebi prin rezultatele obținute în cercetarea mileniului I d.Hr., mai ales în așezările de la Izvoare-Bahna, Davideni, Bacău-Curtea Domnească, Ștefan cel Mare etc. Este facil de urmărit contribuția arheologului și muzeografului dr. Ioan Mitrea doar prin parcurgerea

listei lucrărilor publicate de către domnia sa.

Monografiile dedicate așezărilor de la Davideni și Izvoare-Bahna, prin bogăția de informații și maniera de cercetare și interpretare, sunt indispensabile pentru orice specialist al perioadei mileniului I d.Hr., fiind în același timp și un model pentru un demers științific monografic.

Coincidența, sau poate că nu e vorba de coincidență, face ca în acest an aniversar, să am ocazia de a face o prezentare a carierei de cercetător în acest volum. De ce coincidență? Profesorul Ioan Mitrea este cel care, pe băncile liceului fiind, mi-a insuflat primele gânduri îndreptate spre arheologie. Încă din clasa a IX-a a liceului îmi notam cu atenție, separat de notițele de clasă, așezările în care domnul profesor ne explica că sunt semnalate descoperiri arheologice, însă acestea au nevoie de cercetări de specialitate. Recunoaștem că acele așezări care îmi stârneau interesul pe atunci erau cele din perioada clasică a epocii geto-dace, însă a rămas încă de atunci asupra mea acea pasiune insuflată de către profesor, care spre deosebire de alte cadre didactice care predau istoria la liceu, lăsa vădit să se vadă faptul că cercetătorul se trăda în fața elevilor și predă, pentru această perioadă, o istorie văzută deja de un specialist, și nu de un profesor oarecare.

Fiind născut la 4 aprilie 1937, în satul Căciulești, comuna Girov, județul Neamț, putem afirma că luna aprilie 2007 în Bacău a fost dedicată domnului Ioan Mitrea. Pe lângă sărbătoririle firești din familie, domnul

Mitrea, în acest an, a fost sărbătorit de către prestigioase instituții de cultură și învățământ, ca o recunoștință a meritelor aduse de acesta în plan științific și educațional (Centrul Internațional de Cultură și Artă „George Apostu” Bacău, în colaborare cu Cenaclul Literar „Avangarda XXI” Bacău – eveniment petrecut pe 13.04.2007, și Colegiul Național „Ferdinand I” Bacău – eveniment din data de 27.04.2007), pe lângă aceste manifestări adăugându-se și articole scrise în presă, între care amintim revista culturală *Ateneu*.

Cu ocazia manifestărilor organizate la Colegiul Național „Ferdinand I” Bacău, domnului Ioan Mitrea i-a fost înmănată cea mai recentă diplomă pe care a primit-o de-a lungul anilor, cu ocazia împlinirii a 70 de ani de viață și a peste 40 de ani de activitate didactică științifică a fost distins cu **Diploma de Onoare** prin care i s-a acordat titlul de Membru de onoare al Consiliului Profesorat din cadrul Colegiului Național „Ferdinand I” Bacău. A fost evident în cursul festivității omagiale că profesorul Mitrea a fost considerat la justa sa valoare de către domnul director prof. Adrian Horodnic, cel care a inițiat decernarea diplomei și organizat festivitatea.

A urmat cursurile școlii primare în satul natal, Căciulești, iar clasele gimnaziale la Școala generală de 7 ani din Girov. După absolvirea Liceului „Petru Rareș” din Piatra Neamț, a urmat, în perioada 1958-1963, cursurile Facultății de Istorie-Filosofie, din cadrul Universității „Al.I. Cuza” din Iași, secția Istoria românilor. În timpul studenției a participat la activitatea Cercului științific studentesc de Istorie veche, al cărui președinte a fost în anii III-V de facultate, având ca îndrumători științifici pe prof.univ.dr. Mircea Petrescu-Dîmbovița și pe regretatul conf.univ.dr. Nicolae Gostar. A participat ca student pe șantierele arheologice de la Bâta-Doamnei, sub conducerea lui Nicolae Gostar.

A absolvit ca șef de promoție, secția mai sus menționată, fiind numit apoi, prin repartitie guvernamentală, în învățământul superior – la Facultatea de Istorie-Geografie, din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani din Iași. În 1964, facultatea la care funcționa a fost transferată la Institutul Pedagogic de 3 ani din Bacău.

Între anii 1963-1975, profesorul Mitrea a realizat o frumoasă și promițătoare carieră universitară, parcurgând treptele învățământului superior, de la asistent la cea de lector suplinitor și, apoi, prin concurs, la cea de lector titular. În această perioadă a urmat în 1966 un stagiu de specializare, timp de o lună, la Facultatea de Istorie din cadrul

Universității București, sub îndrumarea prof.univ.dr.doc. Gheorghe Ștefan și apoi un alt stagiu, tot de o lună, în 1969 sub îndrumarea prof.univ.dr.doc. Ion Nestor. Impunându-se prin competență profesională și științifică, precum și prin spirit organizatoric, a fost desemnat și în funcții de conducere a facultății (prodecan, în anul universitar 1971-1972 și respectiv decan, între anii 1972-1975).

Din 1975 a funcționat ca profesor titular la Liceul „George Bacovia” din Bacău. Și-a continuat apoi activitatea timp de aproape un deceniu (1976-1985), la Muzeul Județean de Istorie și Artă din Bacău, o perioadă ca director, între 1976-1982, apoi ca muzeograf principal, între 1982-1985. Din 1985 până în 2006 a funcționat ca profesor la Liceul Teoretic „George Bacovia” Bacău, după 1990 Colegiul Național „Ferdinand I” Bacău.

Cercetarea științifică, începută încă din anii studenției sub competența îndrumare a distinsului prof.univ.dr.doc. Mircea Petrescu-Dîmbovița, astăzi membru titular al Academiei Române, a dat roade în anii următori, când cu pasiune și competență, domnul Mitrea s-a dedicat cercetării și studierii mileniului I d.Hr., înscriindu-se la doctorat în 1968, la Universitatea din București, sub îndrumarea prof.univ.dr.doc. Ion Nestor, membru corespondent al Academiei. Tema aleasă, **Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI-IX**, avea să devină pentru autor un mod de existență chiar și după susținerea acesteia. După decesul profesorului I. Nestor în 1974, moment până la care susținuse toate examenele și referatele, elaborând și cea mai mare parte a tezei, s-a transferat pentru finalizarea doctoratului la Institutul de Istorie și Arheologie din Cluj-Napoca, noul conducător științific fiind prof.univ.dr.doc. Kurt Horedt, sub conducerea căruia a susținut teza în 1979.

A participat, la începuturile carierei arheologice la cercetări pe șantierul de la Lozna-Dorohoi, Mănoaia-Costișa (județul Neamț), Oituz (județul Bacău) și Botoșana (județul Suceava), între anii 1963-1968, alături de consacratul specialist de azi al secolelor V-XI, arheologul Dan Gh. Teodor (prof.univ.dr. la Facultatea de Istorie din Iași și fost director al Institutului de Arheologie din Iași). Apoi în anii 1968-1969 a participat pe șantierul arheologic de la Bratei-Sibiu, în colectivul condus de prof.univ.dr.doc. Ion Nestor.

După acestea au urmat cercetările sistematice întreprinse de cercetătorul Ioan Mitrea pe șantierul arheologic de la Izvoare-Bahna și Davideni (județul Neamț), precum și la Bacău-Curtea Domnească,

Oncești, Dămieniști și Ștefan cel Mare (toate localități în județul Bacău).

Astfel, în așezarea de la Davideni (din secolele V-VIII), investigată sistematic, începând cu anul 1971, timp de peste un sfert de secol, arheologul a descoperit peste 75 de locuințe dintr-un sat datat în epoca formării poporului român – așezarea putând fi considerată, în prezent, cea mai mare așezare din secolele V-VIII cercetată sistematic pe teritoriul est carpatic al României. La Davideni s-au descoperit numeroase dovezi arheologice care probează continuitatea și romanitatea populației autohtone din Moldova în secolele V-VIII. În așezarea cercetată minuțios de către autor s-au găsit și importante piese paleocreștine, între care și o fibulă romano-bizantină, având pe arc incizat chipul lui Hristos, prima de acest fel din nordul Dunării, ca o dovadă de netăgăduit a generalizării creștinismului în spațiul vechii Dacii în secolele V-VI.

O altă așezare cercetată sistematic de către autor este aceea de la Izvoare-Bahna, unde s-a descoperit un nivel de locuire din secolele VI-VII, continuat de un nivel din secolele VIII-IX – perioadă în care se afirmă deja civilizația străveche românească.

O contribuție importantă în domeniul muzeografiei băcăuane este și recuperarea tezaurului de denari imperiali de la Măgura-Bacău, descoperit întâmplător în 1976, cuprinzând 2.828 de denari imperiali și două drahme grecești – fiind considerat cel mai mare tezaur de monede romane, descoperit și recuperat, din spațiul est-dacic. Ambele tezaure au fost valorificate științific de Ioan Mitrea, în colaborare cu dr. Virgil Mihăilescu-Bîrliba, cunoscut arheolog și numismat.

Activitatea științifică în domeniul arheologiei a domnului Ioan Mitrea se reflectă cel mai bine în lista lucrărilor publicate, care cuprinde 12 cărți de arheologie, numismatică și istorie (în care este autor sau coautor), peste 125 de studii și articole de specialitate în reviste din țară și străinătate, 180 de recenzii, note și peste 70 de articole de popularizare pe teme de arheologie și istorie, apărute în reviste de specialitate, în reviste periodice de cultură și cotidiane, precum *Ateneu*, *Deșteptarea*, *Vitraliu*, *Monitorul de Bacău*, *Analele Brăilei*, *Ceahlăul – Piatra Neamț*, *Cugetul – Chișinău*, *Asachi – Piatra Neamț*, *Magazin istoric – București* etc. Alături de literatura scrisă, prof.dr. Ioan Mitrea a participat, în stilul său oratoric elocvent, la peste 150 de simpozioane, sesiuni și congrese științifice în țară și peste hotare.

Cercetările întreprinse de către arheologul Ioan Mitrea timp de

peste patru decenii au avut ca rezultat importante contribuții în ceea ce privește valorificarea istorică a secolelor II-III, prin cercetările întreprinse în așezările de la Dămieniști, Oncești, Borșeni, precum și prin recuperarea tezaurilor de la Muncelul de Sus și Măgura-Bacău etc., a culturii Sântana de Mureș (secolele IV-V, prin cercetările de la Mănoaia-Costișa, Bacău-Curtea Domnească, Obârșeni-Vaslui, Cârliști-Filipești etc.), a culturii Costișa-Botoșana-Hansca (secolele V-VII, prin cercetările de la Mănoaia-Costișa, Bacău-Curtea Domnească, Davideni-Neamț, Ștefan cel Mare-Bacău, Izvoare-Bahna și Borșeni, județul Neamț, Oreavu-Vrancea etc.) și a civilizației vechi românești (secolele VIII-IX, prin cercetările de la Izvoare-Bahna și Borșeni, județul Neamț, Oncești-Bacău, Câmpineanca-Vrancea etc.).

În perioada cât a funcționat ca angajat al Muzeului Județean de Istorie și Artă Bacău (în perioada 1976-1981, ca director, iar în 1982-1985, ca muzeograf principal) a contribuit la organizarea a numeroase expoziții județene, interjudețene, naționale și internaționale – prin care a valorificat muzeistic bogatul patrimoniu arheologic al muzeului băcăuan. În lunile decembrie 1979 și ianuarie 1980, a participat împreună cu regretatul istoric și arheolog Hadrian Daicoviciu la organizarea expoziției *I Dacii. Mostra della civiltà daco-getica in epoca classica*, în capitala Italiei – expoziție care s-a bucurat de un mare succes atât în rândul specialiștilor, cât și al marelui public din Roma sau din alte centre științifice și culturale din Italia.

A colaborat încă de la primul număr al revistei de specialitate *Carpica*, apărută în 1968 din inițiativa lui Iulian Antonescu, fiind redactor responsabil pentru numerele VIII-XII și responsabil adjunct pentru numerele XIV, XV și XVI, publicând aproape periodic articole de specialitate în revista băcăuană, până la zi.

Remarcăm alte publicații de specialitate în care autorul a publicat studii și articole de specialitate, cum ar fi: *Studii și Cercetări de Istorie Veche (și Arheologie)*, *Dacia*, N.S., *Materiale și Cercetări Arheologice*, *Thraco-Dacica*, *Studii și Articole de Istorie*, *Symposia Thracologica*, *Cronica Cercetărilor Arheologice* – București, *Memoria Antiquitatis* – Piatra Neamț, *Arheologia Moldovei* – Iași, *Crisia* – Oradea, *Pontica* – Constanța, *Acta Moldaviae Meridionalis* – Vaslui, *Mousaios* – Buzău, *Studia Antiqua et Archaeologica* – Iași, *Vrancea* – *Studii și Comunicări*, *Suceava* – *Anuarul Muzeului Județean*, *Carpica* – Bacău, *Zargidava* – Bacău etc.

Suntem la moment aniversar, și trebuie să amintim că profesorul

Mitrea a contribuit la înființarea, în martie 2000, a Fundației Cultural-Științifice „Iulian Antonescu”, este președintele Filialei Bacău al Societății de Științe Istorice și a inițiat, de asemenea, apariția revistei *Zargidava. Revistă de istorie*, al cărui fondator și redactor responsabil este, și din care au apărut, până acum, șase numere (în anii 2002-2007).

Pentru rezultatele muncii sale la catedră precum și în planul cercetării științifice a fost distins cu numeroase diplome, medalii și decorații naționale. Între altele subliniem că în anul 1987, prin Ordinul numărul 7700 al Ministerului Educației și Învățământului, a fost distins cu titlul de **Profesor evidențiat**. Prin Decretul prezidențial numărul 525, din 1 Decembrie 2000, privind conferirea unor decorații naționale personalului din subordinea Ministerului Educației Naționale, cu prilejul Zilei Naționale a României, prof. dr. Ioan Mitrea a fost distins cu **Ordinul Național Pentru Merit în grad de Cavaler** (cf. *Monitorului Oficial*, nr. 673 din 18 decembrie 2000, Anexa 3d, poziția nr. 34), fiind singurul profesor din învățământul băcăuan care a fost decorat prin decretul menționat.

A fost distins cu **Premiul A.D. Xenopol** al Societății de Științe Istorice din România (în anul 2002) și **Premiul „Eudoxiu Hurmuzaki” al Academiei Române** (în anul 2003) – ultimele două premii fiindu-i acordate pentru lucrarea **Comunități sătești la est de Carpați în epoca migrațiilor. Așezarea din sec. V-VIII de la Davideni**, tipărită în 2001. Tot în 2003 a fost distins cu Premiul pe 2002 al revistei *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, la Secțiunea ISTORIE, „pentru deosebita activitate științifică în domeniul istoriei și arheologiei”. Este inclus în *The Contemporary Who's Who*, ediția 2003-2004.

La 25 iulie 2006 i s-a conferit titlul de **Cetățean de onoare** al comunei natale Girov, județul Neamț, „în semn de prețuire a contribuției sale deosebite pentru promovarea imaginii comunei Girov” – cum se scrie în motivația Diplomei de cetățean de onoare. În ultimul moment aflăm că foarte recent, d-lui Ioan Mitrea i s-a acordat, pentru bogata și importanta activitate în domeniul arheologiei românești, titlul de Membru de Onoare al Institutului de Arheologie din cadrul Filialei Iași a Academiei Române.

În încheiere dorim să urăm domnului prof.dr. Ioan Mitrea: MULTĂ SĂNĂTATE! și LA MULȚI ANI!

Ioan Mitrea – archéologue et professeur des terres de Bacău

Résumé

Une contribution considérable pour la recherche archéologique et muséographique de Bacău a été apportée par Ioan Mitrea, qui cet année, le 4 avril, a accompli l'âge de 70 ans. Les mérites du monsieur professeur ont été rendus d'hommage dans un cadre festif par deux prestigieuses instituts de culture et d'éducation: Le Centre International de Culture "George Apostu" Bacău (avec la collaboration du Cénacle Littéraire „Avantgarda XXI” Bacău) et le Collège National „Ferdinand I” Bacău.

La contribution du monsieur Mitrea dans le domaine de l'archéologie se remarque particulièrement par les résultats distinctifs obtenus dans la recherche de Ier millénaire d.J.Ch., surtout dans les établissements d'Izvoare-Bahna, Davideni, Bacău-Curtea Domnească, Ștefan cel Mare etc. Ces faits sont visibles si on parcourt la liste des emplois publiés par lui.

Les monographies consacrées à Davideni et à Izvoare-Bahna, par la richesse des informations et la manière de recherche et interprétation, sont indispensables pour chaque spécialiste de la période du Ier millénaire d.J.Ch., étant au même temps un modèle pour une démarche scientifique monographique.

Lista de lucrări publicate

I. Cărți

1. **Tezaurul de la Măgura**, Bibliotheca Carpicae, I, Bacău, 1977, 80 p. text + XXVI planșe (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliaba).
2. **Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI-IX e.n.**, în *Carpica*, XII, 1980, p. 55-190 și separat, același text, Bacău, 1980, 136 p.
3. **Bacău – monografie**, București, Editura Sport-Turism, 1980, 280 p. (coautor la capitolul *Istorie* – partea privind istoria străveche, veche și medievală).
4. **Bacău reședință voievodală**, Bacău, 1996, 100 p. text + 51 fig. (în colaborare cu Alexandru Artimon).
5. **Județul Bacău – monografie**, Bacău, 1996 (coautor pentru partea privind istoria străveche și veche).
6. **Așezarea din secolele VI-IX de la Izvoare-Bahna. Realități arheologice și concluzii istorice**, Piatra Neamț, Editura Nona, 1998, 173 p.
7. **Bahna-Neamț, străveche așezare de răzeși**, București, Editura "Diacon Coresi", 1999, 168 p. (în colaborare cu Jean Ciută).
8. **Comunități sătești la est de Carpați în epoca migrațiilor. Așezarea de la Davideni din secolele V-VIII**, Piatra Neamț, Editura "Constantin Matasă", 2001, 400 p.
9. **Iulian Antonescu spirit universal**, Editura "Cutia Pandorei", Vaslui, 2001,

256 p. (coordonare și redactare împreună cu Eugenia Antonescu și Marcel Drăgotescu).

10. **Ștefan cel Mare și Sfânt în memoria băcăuanilor**, Bacău, Editura Conexiuni, 2004, 272 p (coautor; coordonator al lucrării cu Alexandru Artimon).
11. **Statuia ecvestră a lui Ștefan cel Mare și Sfânt**, Bacău, 2004, 18 p.; **ibidem**, ediția a II-a, revizuită și adăugită, Bacău, Editura Conexiuni, 2006, 20 p.
12. **Enciclopedia județului Bacău**, Bacău, Editura „Agora”, 2007 (autor al peste 50 de voci).

II. Articole, studii și rapoarte arheologice

1. **Cercetări arheologice în așezarea prefeudală de la Lozna-Dorohoi**, în *Arheologia Moldovei*, IV, 1966, p. 279-292 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor).
2. **Descoperiri prefeudale din regiunea central-estică a Carpaților Orientali și din zona de contact cu Podișul Moldovei**, în *Carpica*, I, 1968, p. 249-260.
3. **Cercetările arheologice de la Mănoaia-Costișa și contribuția lor la cunoașterea culturii materiale locale din sec. V-VI e.n. din Moldova**, în *Carpica*, I, 1968, p. 233-248 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor și Viorel Căpitanu).
4. **Date referitoare la populația autohtonă de la răsărit de Carpați în sec. V-VI e.n.**, în *Studii și articole de istorie*, XIV, 1969, p. 185-193.
5. **Un pumnal scitic descoperit la Ghindăoani (com. Bălțătești, jud. Neamț)**, în *SCIV*, t. 20, 1969, 3, p. 453-456.
6. **Necropola din sec. al IV-lea e.n. de la Obârșeni-Voinești**, în *Carpica*, II, 1969, p. 219-232.
7. **Descoperirile arheologice de la Oituz (jud. Bacău)**, în *Carpica*, II, 1969, p. 309-324 (în colaborare cu Dan Gh. Teodor și Constantin Buzdugan).
8. **Un sceptru din piatră descoperit la Voinești (jud. Vaslui)**, în *Memoria Antiquitatis*, I, 1969, p. 311-317.
9. **O descoperire din Hallstattul târziu în nordul Colinelor Tutovei (jud. Vaslui)**, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1970, p. 210-217.
10. **Contribuții la cunoașterea populației locale dintre Carpați și Siret în sec. V-VI e.n.**, în *Memoria Antiquitatis*, II, 1970, p. 345-369.
11. **Un nou depozit monetar antic descoperit lângă Zimnicea**, în *Memoria Antiquitatis*, II, 1970, p. 491-498 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
12. **Un akinakes descoperit la Nănești (com. Parincea, jud. Bacău)**, în *SCIV*, t. 22, 1971, 3, p. 491-494.
13. **Depozitul de bronzuri de la Heleșteni**, în *Memoria Antiquitatis*, III, 1971, p. 183-192.
14. **Descoperiri prefeudale la Curtea domnească – Bacău**, în *Carpica*, IV, 1971, p. 225-252 (în colaborare cu Alexandru Artimon).
15. **Așezarea prefeudală de la Oncești (jud. Bacău)**, în *Carpica*, IV, 1971,

p. 271-286.

16. **Cercetări arheologice în nordul colinelor Tutovei**, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1972, p. 131-148.
17. **Un nou tezaur de tetradrahme thasiene și podoabe dacice de argint descoperit în Moldova**, în *SCIV*, t. 23, 1972, 3, p. 641-646.
18. **Contribuții la cunoașterea culturii Dridu din regiunea dintre Carpați și Siret a Moldovei**, în *Carpica*, V, 1972, p. 115-132.
19. **Contribuția cercetărilor arheologice de la Curtea domnească din Bacău și Davideni-Neamț, la cunoașterea epocii secolelor VI-VII e.n. din Moldova**, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1972, p. 5-22.
20. **Cercetări arheologice în așezările prefeudale de la Berești-Bistrița și Izvoare-Bahna**, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1972, p. 33-46.
21. **Câteva fibule romano-bizantine descoperite în Moldova**, în *SCIV*, t. 24, 1973, 4, p. 663-666.
22. **Principalele rezultate ale cercetărilor din anii 1947-1972, privind situația din Moldova în epoca formării poporului român**, în *Comunicări de istorie și filologie*, Bacău, 1973, p. 47-59.
23. **Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna**, în *Carpica*, VI, 1973-1974, p. 55-76.
24. **Cercetări arheologice în așezarea de la Câmpineanca**, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1974, p. 61-86 (în colaborare cu Victor Nămoșanu).
25. **Concepția lui Dimitrie Cantemir despre romanitatea, continuitatea și unitatea poporului român**, în *Studii și cercetări științifice*, Bacău, 1974, p. 7-14.
26. **Noi descoperiri arheologice din Moldova aparținând culturii Dridu**, în *Crisia*, IV, 1974, p. 73-87.
27. **Un mormânt sarmatic descoperit la Ghermănești, jud. Vaslui**, în *Carpica*, VII, 1975, p. 59-62.
28. **Tezaurul de denari romani imperial descoperit la Hertioana de Jos (com. Traian, jud. Bacău)**, în *Carpica*, VII, 1975, p. 15-29 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
29. **Săpăturile de salvare din așezarea prefeudală de la Lespezi-Homocea**, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 183-190.
30. **Depozitul de bronzuri de la Rozavlea (jud. Maramureș)**, în *SCIV*, t. 27, 1976, 4, p. 537-548 (în colaborare cu Carol Kacso).
31. **Așezarea medievală din secolele XIV-XV de la Curtea domnească – Bacău**, în *Carpica*, VIII, 1976, p. 191-224 (în colaborare cu Alexandru Artimon).
32. **Teritoriul de formare al poporului român, vatră a luptei seculare pentru unitate și independență**, în *Carpica*, IX, 1977, p. 35-39.
33. **Tezaurul de vase romane de la Muncelul de Sus**, în *Carpica*, X, 1978, p. 163-177 + 7 planșe (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
34. **Așezarea prefeudală de la Izvoare-Bahna (II). Contribuții la arheologia**

- epocii de formare a poporului român**, în *Carpica*, X, 1978, p. 205-252.
35. **Cercetări arheologice privind secolele IV-XI în județul Vrancea**, în *SCVrancea*, I, 1978, p. 45-80.
36. **Le trésor de vases romains de Muncelul de Sus**, în *Dacia*, N.S., XXII, 1978, p. 201-212 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
37. **Elemente și influențe bizantine în regiunea subcarpatică a Moldovei, în secolele VI-IX**, în *SCIVA*, t. 30, 1979, 2, p. 145-162.
38. **Un tezaur monetar din secolele XV-XVI, descoperit la Budești-Plopana, jud. Bacău**, în *Carpica*, XI, 1979, p. 231-246 (în colaborare cu Al. Artimon).
39. **Dovezi ale prezenței creștinismului în secolul al VI-lea în Moldova**, în *MMS*, 55, 1979, 3-6, p. 400-403.
40. **Descoperiri arheologice din secolul al IV-lea în comuna Dămieniști, jud. Bacău**, în *Carpica*, XI, 1979, p. 171-180.
41. **Șantierul arheologic Izvoare-Bahna**, în *Materiale*, XIV, Tulcea, 1980, p. 432-449.
42. **Dovezi arheologice privind prelucrarea metalelor în secolele VI-IX, în regiunea subcarpatică a Moldovei**, în *SCICP*, 2, Sibiu, 1981, p. 13-18.
43. **Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din așezarea de la Davideni (sec. V-VII e.n.)**, în *MemAntiq* (1971-1976), VI-VIII, 1981, p. 65-92.
44. **Necropola carpică de la Dămieniști, jud. Bacău**, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 65-79.
45. **Al V-lea Simpozion Național de Tracologie**, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 315-331.
46. **Etnogeneza românilor în opera lui Vasile Pârvan**, în *Suceava*, X, 1983, p. 847-851.
47. **Sceptrul de piatră de la Mogoșești-Siret, județul Iași**, în *Carpica*, XV, 1983, p. 71-95 (în colaborare cu Ann Dodd-Oprițescu).
48. **Contribuția noilor cercetări arheologice la cunoașterea situației istorice din Moldova în epoca încheierii etnogenezei românilor**, în *Studii și comunicări științifice (Științe umaniste)*, Bacău, 1983, p. 97-102.
49. **Două morminte din secolele VI-V î.e.n., descoperite la Mileștii de Sus, jud. Bacău**, în *SAA*, I, Iași, 1983, p. 59-64.
50. **Le sceptre de pierre de Mogoșești-Siret, dép. d'Iași, Roumanie. Problèmes d'origine et de datation**, în *Thraco-Dacica*, IV, 1983, I-2, p. 5-11 (în colaborare cu Ann Dodd-Oprițescu).
51. **Deux tombes des VIe-Ve siècles de a.n.è. découvertes à Mileștii de Sus, département de Bacău**, în *Carpica*, XV, 1983, p. 117-124.
52. **Descoperirile geto-dacice din sec. I î.e.n. – I e.n. de la Florești, jud. Bacău**, în *Carpica*, XV, 1983, p. 131-136.
53. **Rezultatele cercetărilor arheologice din așezarea de la Izvoare-Bahna (secolele VI-IX e.n.)**, în *Materiale*, Brașov, 1981, XV, București, 1983, p. 429-434.
54. **Cercetările arheologice de la Pârâul Boghii-Pângărești**, în *Carpica*, XV,

1983, p. 153-162.

55. **La începutul sec. III stipendii romane pentru dacii liberi**, în *Magazin istoric*, nr. 2, 1983, p. 13 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
56. **Milenii de locuire în vatra oraşului Bacău şi împrejurimilor, până la prima menţiune documentară a localităţii**, în *Carpica*, XVI, 1984, p. 23-50.
57. **Unele consideraţii privind originea, cronologia şi semnificaţia etno-culturală a cuţitelor cu volute descoperite pe teritoriul României**, în *Carpica*, XVI, 1984, p. 85-94.
58. **Remarcabile rezultate ale cercetărilor arheologice în ultimele două decenii privind etnogeneza şi continuitatea românilor la est de Carpaţi**, în *Carpica*, XVII, 1985, p. 17-26.
59. **Încă o necropolă daco-carpică descoperită pe teritoriul comunei Onceşti, jud. Bacău**, în *Carpica*, XVII, 1985, p. 81-92.
60. **Cercetări arheologice în aşezarea din secolele II-V e.n. de la Cârligi, com. Filipeşti, jud. Bacău**, în *Materiale*, XVI (Vaslui, 1982), Bucureşti, 1986, p. 135-144.
61. **Contribuţia cercetărilor arheologice de la Ştefan cel Mare, jud. Bacău la cunoaşterea epocii sec. V-VII din Moldova**, în *SymThrac*, IV, Oradea, 1986, p. 121-122.
62. **Elemente comune în cultura materială şi spirituală din spaţiul est-carpatic şi sud-estul Transilvaniei în secolele VI-IX, expresie a unităţii etnice de pe ambele versante ale Carpaţilor**, în *SympThrac*, 5, Miercurea Ciuc, 1987, p. 103-104.
63. **Ignorarea şi mistificare realităţilor arheologice din secolele IV-IX, din spaţiul est-carpatic al României, premise ale unor false concluzii istorice**, în *Studii şi comunicări ştiinţifice (Ştiinţe umaniste)*, Bacău, 1987, p. 369-374.
64. **Aşezarea din sec. V-VII de la Ştefan cel Mare, jud. Bacău**, în *Carpica*, XVIII-XIX (1986-1987), p. 215-250 (în colaborare cu C. Eminovici şi V. Momanu).
65. **O fibulă digitată descoperită la Neguleşti, jud. Bacău**, în *Carpica*, XVIII-XIX (1986-1987), p. 261-264.
66. **Contribuţia cercetărilor arheologice din judeţul Neamţ, privind secolele IV-X, la cunoaşterea originii şi continuităţii românilor**, în *SympThrac*, VI, Piatra Neamţ, 1988, p. 185-186.
67. **Un complex funerar descoperit în necropola carpică de la Dămienesti, jud. Bacău**, în *SCIVA*, 39, 1988, 4, p. 369-381.
68. **Découvertes archéologiques de facture slave dans les établissements de la Moldavie Centrale aux VIe-VIIe siècles**, în volumul *Trudi V Mejdunarodnogo Kongressa arheologov-slavistov*, t. 4, Kiev, 1988, p. 161-165 (Lucrările celui de-al V-lea Congres internaţional de arheologie slavă, Kiev, 18-25 septembrie 1985).

69. **Unitatea culturii materiale și spirituale din spațiul carpato-danubiano-pontic în secolele VI-VII – fundament al unității etno-culturale vechi românești**, în *SympThrac*, 7, Tulcea, 1989, p. 416-417.
70. **Noi contribuții arheologice la cunoașterea istoriei și civilizației dacilor liberi de la est de Carpați în sec. II-III**, în *Carpica*, XX, 1989, p. 149-192.
71. **Estimări paleodemografice privind spațiul est-carpatic al României în sec. VI-X**, în *Carpica*, XX, 1989, p. 315-338.
72. **Sceptre din epoca bronzului descoperite la Voinești, jud. Vaslui**, în *ActaMM*, IX-XI, 1987-1989, Vaslui, 1989, p. 27-32.
73. **Noi date privind civilizația dacilor liberi la est de Carpați în lumina cercetărilor arheologice din județul Bacău**, în *SympThrac*, VIII, Satu Mare, 1990, p. 194-195.
74. **Rădăcinile Marii Unirii din 1918**, în *Carpica*, XXI, 1990, p. 95-102.
75. **Realități arheologice și etnoculturale în spațiul carpato-nistean în secolele VI-VII**, în *Lucrările conferinței interuniversitare*, organizată la Chișinău, de Universitatea de stat din Republica Moldova în zilele de 27-30 XI 1991, p. 54-57.
76. **Elemente de cultură materială și spirituală din regiunea central-sud-vestică a Moldovei și sud-estul Transilvaniei în secolele VI-X, expresie a unității etnice pe ambele versante ale Carpaților**, în *Vrancea – Studii și Comunicări*, VIII-X, Focșani, 1991, p. 81-108.
77. **Noi descoperiri arheologice în așezarea din secolele V-VII e.n. de la Davideni, jud. Neamț**, în *MemAntiq*, XVIII, 1992, p. 203-232.
78. **Al XI-lea simpozion național de tracologie**, în *MemAntiq*, XVIII, 1992, p. 299-306.
79. **Realități arheologice și etno-culturale în spațiul carpato-nistean în secolele VI-VII**, în *Carpica*, XXIII, 1992, p. 209-222.
80. **Realități arheologice și etno-culturale în spațiul carpato-nistean în secolele VI-VII**, în *Anuarul Liceului "George Bacovia" – Bacău*, 1992, p. 101-110.
81. **Din nou despre tezaurul de la Sîmburești (jud. Olt)**, în *BSNR*, 80-85 (1986-1991), 134-139, 1992, p. 75-87 (în colaborare cu Virgil Mihăilescu-Bîrliba).
82. **Imaginea vieții rurale din secolele VI-VII d.H. în spațiul carpato-nistean, pe baza cercetărilor arheologice de la Davideni**, în vol. **Al XII-lea Simpozion național de istorie și retrologie agrară a României**, Deva, 1992, p. 237-238.
83. **Așezările de la Cârliști-Filipești (sec. IV-V e.n.) și Izvoare-Bahna (sec. VIII-IX e.n.)**, în *Materiale*, București, Editura Academiei Române, 1993, p. 335-346.
84. **Așezarea din secolele V-VII de la Davideni, jud. Neamț. Cercetările arheologice din anii 1988-1991**, în *MemAntiq*, XIX, 1994, p. 279-332.
85. **Locul și rolul îndeletnicirilor agricole în viața comunităților autohtone din spațiul carpato-nistean în secolele VI-X**, în vol. **Al XIV-lea Simpozion**

- Național de istorie și retrologie agrară a României**, Bacău, 1994, p. 23-24.
86. **Davideni – un sat din epoca etnogenezei românilor**, în *Anuarul Liceului “George Bacovia” – Bacău*, Seria nouă, II, Bacău, 1995, p. 95-108.
  87. **Fibule descoperite în așezarea de la Davideni-Neamț (sec. V-VII d.H.)**, în *MemAntiq*, XX, 1995, p. 123-132.
  88. **Elemente slave în cultura secolelor VIII-X din spațiul carpato-danubiano-pontic. Cuțitele cu volute și semnificația lor**, în vol. *Din istoria Europei romane*, Oradea, 1995, p. 295-300.
  89. **Deux fibules “digitées” trouvées le site de Davideni, dép. de Neamț (VIe-VIIe siècles)**, în *Dacia*, N.S., XXXVIII-XXXIX, 1994-1995, p. 445-447.
  90. **Davideni – așezarea din secolele V-VII**, în *Cronica*, Brăila, 1996, p. 37-38.
  91. **Comunități creștine din secolele V-VII în regiunea subcarpatică a Moldovei**, în *Pontica*, XXXVIII-XXXIX, 1995-1996, p. 227-231.
  92. **Oncești – necropola din secolele II-III d.Hr.**, în *Cronica cercetărilor arheologice 1983-1992*, București, 1997, p. 63-64.
  93. **Dămieniști – necropola din sec. III d.Hr.**, în *Cronica cercetărilor arheologice 1983-1992*, București, 1997, p. 28-30.
  94. **Șantierul arheologic Borșeni**, în *Cronica*, București, 1997, p. 5-6 (în colaborare cu Gh. Dumitroaia și Elena Ciubotaru).
  95. **Davideni – așezarea din secolele V-VII**, în *Cronica cercetărilor arheologice 1983-1992*, București, 1997, p. 30-31.
  96. **Davideni – așezarea din secolele V-VII**, în *Cronica*, București, 1997, p. 16-17.
  97. **Cercetările arheologice de la Borșeni-Neamț**, în *MemAntiq*, XXI, 1997, p. 131-193 (în colaborare cu Gheorghe Dumitroaia și Elena Ciubotaru).
  98. **Autohtoni și slavi în secolele VI-VII în așezarea de la Davideni**, în *Carpica*, XXVI/1, 1997, p. 174-194.
  99. **Iulian Antonescu – universitarul**, în vol. *Iulian Antonescu – o viață dăruită istoriei și muzeografiei*, București, Editura Orion, 1997, p. 47-50.
  100. **De când începe istoria românilor?**, în *ActaMM*, XV-XX/1, 1993-1998, p. 7-11.
  101. **L’habitat médiéval ancien de Davideni-Neamț. Précisions chronologiques et considérations ethno-culturelles**, în *SAA*, VII, 2000, p. 439-454.
  102. **Secolul al VI-lea în istoria creștinismului la est de Carpați. Date arheologice și concluzii istorice**, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 27-38.
  103. **Începuturile și generalizarea creștinismului în spațiul carpato-nistrean**, în *Cronica Episcopiei Hușilor*, VI, Huși, 2000, p. 139-162.
  104. **Noi date privind creștinismul în Moldova în secolul al VI-lea**, în *Cronica Episcopiei Hușilor*, VI, Huși, 2000, p. 329-342.
  105. **Considerații asupra sceptorilor tronconice din piatră descoperite pe teritoriul României**, în *Suceava*, XXVI-XXVIII, 1999-2001, p. 159-171 (în colaborare cu Emil Ursu).

106. **Considerații privind etnicitatea și spiritualitatea la est de Carpați în secolul al VI-lea pe baza surselor arheologice**, în vol. **Adevărul omeneste posibil pentru rânduirea binelui**, dedicat Profesorului Sever Dumitrașcu, Oradea, 2001, p. 299-306.
107. **Cel mai vechi portret al lui Hristos din spațiul est-carpatic al vechii Dacii**, în *Mousaios*, VI, Buzău, 2001, p. 61-64.
108. **Iulian Antonescu – reprezentant de frunte al istoriografiei și muzeologiei românești**, în *Carpica*, XXXI, 2002, p. 7-12.
109. **Romanitate și creștinism în secolele V-VI în lumea satelor din spațiul carpato-nistrean**, în *Zargidava*, I, 2002, p. 17-44.
110. **Iulian Antonescu și arheologia românească**, în vol. **Iulian Antonescu și dreptul la neuitare**, București, Editura Maiko, 2002, p. 91-98.
111. **Perenitatea ideilor lui Vasile Pârvan privind istoria geto-dacilor și etnogeneza românilor**, în *Zargidava*, II, 2003, p. 13-24.
112. **V. Pârvan – un militant al cauzei naționale împlinite la 1918**, în *Carpica*, XXXII, 2003, p. 173-178.
113. **Generalul Vasile Mitrea autor de manuale pentru învățământul militar**, în *Buletinul Muzeului Militar Național*, I, nr. 2, București, 2003, p. 371-376.
114. **Ștefan cel Mare în memoria băcăuanilor**, în *Zargidava*, III, 2004, p. 24-56.
115. **Ion Nestor (1905-1974) creator de școală în arheologia românească**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 25-36.
116. **Fibules découvertes dans l'habitat des Ve-VIIe s. de Davideni et leur signification chronologique et culturelle**, în volumul **In Memoriam Ion Nestor**, Buzău, 2005, p. 161-171.
117. **Academicianul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 90 de ani**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 13-20.
118. **Prof.univ.dr. docent Vladimir Hanga la 85 de ani**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 21-24 (coautor cu Ioana Mitrea)
119. **Observații privind sfârșitul culturii Sântana de Mureș și începuturile culturii Costișa-Botoșana-Hansca în stadiul actual al cercetărilor arheologice**, în *Carpica*, XXXIV, 2005, p. 131-142.
120. **Valori ale civilizației romane în lumea dacilor liberi din regiunile est-carpatică**, în *Zargidava*, IV, 2005, p. 37-50.
121. **Prof.univ.dr. Dumitru Protase la 80 de ani**, în *Zargidava*, V, 2006, p. 30-38.
122. **Vasile Pârvan – inițiatorul programului de cercetare modernă în arheologia românească**, în *Carpica*, XXXV, 2006, p. 5-11.

III. Recenzii și note bibliografice

1. D. Onciul, **Scrieri istorice**, I-II, București, 1968 (ediție Aurelian Sacerdoțeanu), în *Ceahlăul*, Piatra Neamț, nr. 193, din 30 octombrie 1968, p. 6.
2. Mihail Macrea, **Viața în Dacia romană**, București, 1969, în *Ateneu*, Anul 6,

- nr. 10, octombrie, 1969, p. 15.
3. Radu Popa, **Țara Maramureșului în veacul al XIV-lea**, București, 1970, în *Ateneu*, Anul 8, nr. 1, ianuarie 1971, p. 15.
  4. E.A. Rikman, I.A. Rafalovici, I.G. Hâncu, **Ocerki istorii culturî Moldavii (II-XIV vv)**, Chișinău, Editura Știința, 1971, în *Carpica*, V, 1972, p. 288-291 (în colaborare cu Alexandru Andronic).
  5. Al. Zub, **Vasile Pârvan – efigia cărturarului**, Iași, Editura Junimea, 1974, în *Ateneu*, Anul 12, nr. 2, iunie, 1975, p. 15.
  6. M. Petrescu-Dîmbovița, **Depozitele de bronzuri din România**, București, 1977, în *Ateneu*, Anul 14, nr. 4, decembrie, 1977, p. 15.
  7. Eugenia Zaharia, **Populația românească în Transilvania în secolele VII-VIII**, București, 1977, în *Ateneu*, Anul 15, nr. 1, martie, 1978, p. 15.
  8. Paul Mackendric, **Pietrele dacilor vorbesc**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1978, în *Steagul Roșu*, Bacău, din 2 septembrie 1978, p. 7.
  9. Dan Gh. Teodor, **Teritoriul est-carpatic în veacurile V-XI e.n. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român**, Iași, Editura Junimea, 1978, în *Scînteia*, nr. 11319, din 12 ianuarie 1979, p. 4.
  10. Dan Gh. Teodor, **Teritoriul est-carpatic în veacurile V-XI e.n. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român**, Iași, Editura Junimea, 1978, în *Carpica*, XI, 1979, p. 327-329.
  11. Mioara Turcu, **Geto-dacii din Câmpia Munteniei**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979, în *Carpica*, XI, 1979, p. 341-344.
  12. Nicolae Stoicescu, **Continuitatea românilor**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980, în *Ateneu*, Anul 18, nr. 148, 1981, p. 15.
  13. Silviu Sanie, **Civilizația romană la est de Carpați și romanitatea pe teritoriul Moldovei (sec. II î.e.n. – III e.n.)**, Iași, Editura Junimea, 1981, în *Ateneu*, Anul 18, nr. 148, 1981, p. 15.
  14. Ioan Glodariu, **Așezări dacice și daco-romane la Slimnic. Contribuții la continuitatea dacilor în Dacia romană**, București, Editura Academiei, 1981, în *Ateneu*, Anul 19, nr. 149, 1982, p. 13.
  15. Dan Gh. Teodor, **Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e.n.**, Iași, Editura Junimea, 1981, în *Scînteia*, nr. 12402, din 8 iulie 1982, p. 4.
  16. Victor Spinei, **Moldova în secolele XI-XIV**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, în *Scînteia*, nr. 12517, din 20 noiembrie 1982, p. 4.
  17. Dan Gh. Teodor, **Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V-XI e.n.**, Iași, Editura Junimea, 1981, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 347-350.
  18. Victor Spinei, **Moldova în secolele XI-XIV**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982, în *Carpica*, XIV, 1982, p. 351-356.
  19. Ștefan Pascu, **Ce este Transilvania? Civilizația transilvană în cadrul civilizației românești**, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983, în *Steagul Roșu*,

- Bacău, din 5 noiembrie 1983, p. 3.
20. V. Pârvan, **Getica. O protoistorie a Daciei**, București, Editura Meridiane, 1982 (ediție Radu Florescu), în *Ateneu*, Anul 20, nr. 3 martie 1983, p. 11.
  21. Mircea Mușat, Ion Ardeleanu, **De la statul geto-dac la statul român unitar**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983, în *Ateneu*, Anul 20, nr. 168, 1983, p. 8.
  22. Al. Zub, **Pe urmele lui Vasile Pârvan**, București, Editura Sport-Turism, 1983, în *Carpica*, XVI, 1984, p. 225-228.
  23. I.H. Crișan, **Spiritualitatea geto-dacilor**, București, Editura Albatros, 1986, în *Ateneu*, Anul 23, nr. 204, 1986, p. 4.
  24. Dan Gh. Teodor, **Civilizația romanică la est de Carpați în secolele V-VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava**, București, Editura Academiei, 1984, și **Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI-XI e.n. de la Dodești-Vaslui**, Iași, Editura Junimea, 1984, în *Arh Mold*, XI, 1987, p. 282-284.
  25. Dan Gh. Teodor, **Creștinismul la est de Carpați de la origini și până în secolul al XIV-lea**, Iași, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, 1991, în *Memoria Antiquitatis*, XVIII, 1992, p. 339-341; idem, în *Ateneu*, anul 29, nr. 3, martie, 1992, p. 5.
  26. **Al XI-lea simpozion național de tracologie**, în *MemAntiq*, XVIII, 1992, p. 299-306.
  27. Al. Zub, **În orizontul istoriei**, Iași, 1994, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 165, din 30 septembrie 1994, p. 5 și 7.
  28. Corneliu Stoica, **Istoria orașului Târgu Ocna din cele mai vechi timpuri până la 1918**, Tg. Ocna, 1995, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 185, din 17 februarie 1995, p. 8.
  29. **Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României**, vol. I (A-C), coordonator C. Preda, București, Editura Enciclopedică, București, 1994, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 92, din 7 aprilie 1995, p. 8.
  30. Gheorghe Postică, **Românii din codrii Moldovei în evul mediu timpuriu**, Chișinău, Editura Universitas, 1994, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 195, din 28 aprilie 1995, p. 8.
  31. Emilian Popescu, **Christianitas Daco-Romana. Florilegium Studiorum**, București, Editura Academiei, 1995, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, nr. 21, din 26 mai 1995, p. 8.
  32. Valeriu Sârbu, **Dava getică de la Grădiștea**, Brăila, Editura Istros, 1996, în *Ateneu*, Anul 35, nr. 322, 1996, p. 5.
  33. D. Protase, **Orizonturi daco-romane**, Cluj-Napoca, Editura Carpatica, 1995, în *Monitorul de Bacău*, nr. 185, din 28 mai 1996, p. 6A.
  34. Vasile Ursachi, **Zargidava. Cetatea dacică de la Brad**, Bibliotheca Thracologica, X, București, 1995, în *Ateneu*, Anul 33, nr. 1 (314), 1996, p. 5.

35. Georges Duby, **Anul 1000**, Iași, Editura Polirom, 1996, în *Ateneu*, Anul 33, nr. 11 (326), noiembrie 1996, p. 5.
36. Dan Gh. Teodor, **Meșteșugurile la nordul Dunării de Jos în secolele IV-XI d.Hr.**, Iași, Editura Helios, 1996, în *MemAntiq*, XXI, 1997, p. 496-498; idem, în *Ateneu*, Anul 34, nr. 8, august 1997, p. 5.
37. Nelu Zugravu, **Geneza creștinismului popular al românilor**, Bibliotheca Thracologica, XVIII, București, 1997, în *Carpica*, XXVII, 1998, p. 311-314.
38. **Ștefan Pascu (1914-1998)** (necrolog), în *Carpica*, XXVII, 1998, p. 315-319.
39. Eugen-Marius Constantinescu, **Memoria pământului dintre Carpați și Dunăre. Nord-estul Munteniei în veacurile IV-XI d.Hr.**, București, Editura „Fiat Lux”, 1999, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 323-328.
40. Mircea Ignat, **Dacii liberi din Moldova. Contribuții arheologice. Necropolele de la Podeni și Zvorâștea**, Iași, Editura Helios, 1999, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 329-330.
41. Ștefan Olteanu, **Societatea carpato-danubiano-pontică în secolele IV-XI. Structuri demo-economice și social-politice**, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1997, în *MemAntiq*, XXII, 2001, p. 563-564.
42. Iulian Antonescu, **Libertăți în societatea romană a secolelor I-II**, Constanța, Editura Ex Ponto, 2000, 80 p., în *Carpica*, XXX, 2001, p. 241-242.
43. C. Prangati, **Dicționarul oamenilor de seamă din județul Neamț**, Piatra Neamț, 1999, în *Ateneu*, Anul 37, nr. 2, februarie 2000, p. 13.
44. D. Protase, **Autohtonii în Dacia**, vol. II. **Dacia postromană până la slavi**, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2000, 388 p., în *Carpica*, XXX, 2001, p. 243-246.
45. Ioan Murariu, **Istoria satelor Cristinești, Dămileni și Dragalina (Județul Botoșani)**, Bacău, Editura Plumb, 2001, 220 p. + 23 p. ilustrații, în *Carpica*, XXX, 2001, p. 247-248.
46. Livia Liliana Sibișteanu, **Alogeni în spațiul getic (sec. III î.e.n. – II e.n.). Credințe și culte religioase**, Bacău, Editura Conexiuni, 2000, în *Zargidava*, I, Bacău, 2002, p. 155-156.
47. Doina Ciobanu, **Exploatarea sării în perioada marilor migrații (sec. I-XII e.n.) în spațiul carpato-dunărean**, Biblioteca Mousaios, 3, Buzău, Editura Alpha, 2002, în *Zargidava*, III, Bacău, 2004, p. 149-152.
48. D. Protase, **Obreja. Așezarea și cimitirul daco-roman, secolele II-IV. Dovezi ale continuității în Dacia**, Cluj-Napoca, Editura Nereamia Napocae, 2002, în *Zargidava*, III, Bacău, 2004, p. 153-158.
49. D. Protase, **Țaga. Două așezări din perioada finală a etnogenezei românilor (sec. IV-VI și sec. VII-VIII)**, Cluj-Napoca, 2003, 110 p., în *Carpica*, XXXII, 2003, p. 249-250.
50. D. Protase, **Orizonturi daco-romane**, vol. II, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2005, în *Zargidava*, V, Bacău, 2006, p. 246-248.
51. Vasile Marinoiu, **Romanitatea în nordul Olteniei**, Craiova, Editura Rhabon,

2004, în *Zargidava*, V, Bacău, 2006, p. 249-251.

IV. Referințe (despre principalele cărți și autor)

A. Tezaurul de la Măgura:

1. I. Winkler, în *Cercetări numismatice*, 3, 1980, p. 236-237.
2. G. Hochstrasser, în *Geldgeschichtliche Nachrichten*, Frankfurt am Main, 15, 1980, 79, p. 286.

B. Bacău – reședință voievodală:

1. Cătălin Hriban, în *Historia Urbana*, Tom. V, 1997, nr. 1, p. 149-150.
2. Corneliu Stoica, în *Carpica*, XXVI/2, 1997, p. 185-187.
3. Viorel Cruceanu, în *ActaMM*, XV-XX, 1993-1998, II, p. 393-395.
4. Anton Coșa, în *ArheMold*, XX, 1999, p. 238.

C. Așezarea din secolele VI-IX de la Izvoare Bahna. Realități arheologice și concluzii istorice:

1. Dan Gh. Teodor, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Supliment în *Deșteptarea*, Bacău, Anul IX, nr. 51 (303), miercuri, 23 decembrie 1998; idem, în *Ateneu*, Anul 36, martie 1999, p. 5.
2. Liliana Trofin, în *Analele Universității Creștine „D. Cantemir”*, Seria Istorie, nr. 2/1998, p. 339-340.
3. Florin Sfrengu, în *Analele Universității din Oradea, Istorie-Arheologie*, Tom VIII-IX, 1998-1999, p. 223-227.
4. Nelu Zugravu, în *AIIAI*, XXXVI, 1999, p. p. 227-228.
5. Lăcrămioara Elena Istina, în *Carpica*, XXVIII, 1999, p. 309-312.
6. Diana Pipoș, în *Opțiuni istoriografice. Buletinul Asociației tinerilor istorici ieșeni*, Iași, nr. 1, 2000, p. 177-178.
7. Eugen-Marius Constantinescu, în *Mousaios*, VI, 2001, p. 607-609.
8. Mugur Andronic, în *Suceava. Anuarul Muzeului Național al Bucovinei*, XXIV-XXV, 1997-1998, p. 491-492.
9. Dan Aparaschivei, în *ArhMold*, XXII (1999), București, 2002, p. 297-299.

D. Comunități sătești la est de Carpați în epoca migrațiilor.

Așezarea de la Davideni din secolele V-VIII:

1. Dan Gh. Teodor, în *Ateneu*, Anul 38, nr. 3 (378), 2001, p. 9.
2. Elena Ciubotaru, în *Acțiunea, săptămânal independent, de atitudine și informație*, Piatra Neamț, nr. 659 (15-21 martie), 2001, p. 2.
3. Relu Leoveanu, în *Viața băcăuană, săptămânal*, nr. 259 (31.III-6.IV), 2001, p. 5.
4. Constantin Prangati, în *Telegraful*, nr. 562 (26.IV-2.V), 2001, p. 5.
5. Marcel Drăgotescu, în *Asachi – revistă de cultură*, Piatra Neamț, nr. 147, mai, 2001, p. 8.
6. Constantin Călin, în *Monitorul de Bacău*, nr. 209, 10 septembrie 2001, p. 2B.
7. Florin Sfrengu, în *Analele Universității din Oradea. Istorie-Arheologie*, X (2000), 2001, p. 207-211.

8. Daniel Flaut, în *Pontica*, XXXIII-XXXIV, 2000-2001, p. 681-684.
9. Ștefan Olteanu, în *Zargidava*, I, 2002, p. 157-158; idem, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), mai 2002, p. 16; idem, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie 2004, p. 3.
10. Florin Curta, în *Archaeologia Bulgarica*, VI, 2002, 2, Sofia, p. 87-97.
11. Dan Gh. Teodor, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), mai 2002, p. 16; idem, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie 2004, p. 3.
12. D. Protase, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), 2002, p. 16; idem, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie 2004, p. 3.
13. Gh. Dumitroaia, în *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Bacău, Anul 2, nr. 5 (15), mai 2002, p. 16.
14. Pavel Petrea, în *Arh Mold*, XXVII (2004), București, 2005, p. 342-343.

E. Referințe despre autor

1. **Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion**, în *Anuarul Liceului „George Bacovia” Bacău*, serie nouă, I, Bacău, 1992, p. 27.
2. **Dr. Ioan Mitrea „Convorbiri” cu Sever Dumitrașcu**, în Sever Dumitrașcu, *Arheologia română la sfârșit și început de mileniu. Convorbiri cu 104 arheologi români*, Oradea, 1995, p. 372-376.
3. Viorel Cruceanu, **Un om al cetății (Ioan Mitrea la 60 de ani)**, în *Sinteze – literare-critice-sociale*, Bacău, Anul VIII, nr. 93 (216), din 4 aprilie 1997, p. 7.
4. **Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion**, în *Anuarul Colegiului Național „Ferdinand I” Bacău*, serie nouă, III, 1997, p. 45.
5. **Prof.dr. Ioan Mitrea**, în C. Prangati, **Dicționarul oamenilor de seamă din județul Neamț**, Piatra Neamț, Editura Crigarux, 1999, p. 164-165.
6. **Prof.dr. Ioan Mitrea 65: „Arheologii au încă mari datorii față de istoriografia românească”** – interviu consemnat de dr. V. Sporic, în *Ateneu*, Anul 39, nr. 3 (390), martie, 2002, p. 3.
7. Viorel Cruceanu, **Profesorul Ioan Mitrea la a 65-a aniversare**, în *Zargidava*, I, Bacău, 2002, p. 165-182.
8. **Ioan Mitrea – medalion**, în revista *Cartea. Periodic de atitudine culturală*, Anul 3, nr. 1 (23), ianuarie 2003, p. 16. (Cu prilejul acordării Premiului pentru istorie pe 2002, al revistei *Cartea*).
9. **Prof.dr. Ioan Mitrea, laureat al Premiului Academiei Române** – interviu consemnat de dr. V. Sporic, în *Ateneu*, Anul 40, nr. 1 (412), ianuarie, 2004, p. 3.
10. **Ioan Mitrea – medalion**, în Virgiliu Radulian, **Crâmpie de lumini și umbre**, București, 2004, p. 112-113
11. **Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion**, în *Anuarul Colegiului Național „Ferdinand I”*, Bacău, 2005, p. 51-52.
12. **Ioan Mitrea 70 – interviu luat de Cornel Galben**, în *Ateneu*, Anul 44, nr. 3 (451), martie 2007, p. 3
13. Dimitrie-Ovidiu Boldur, **Profesorul dr. Ioan Mitrea la 70 de ani**, în

Zargidava, VI, 2007, p. 5-30

14. Eugen Verman, **Personalități băcăuane. Un om al cetății**, în *Ziarul de Bacău*, vineri 13 aprilie 2007, p. 6
15. Cornel Galben, **Personalități băcăuane – Ioan Mitrea**, în *Ateneu*, Anul 44, nr. 4 (452), aprilie 2007, p. 14
16. **Ioan Mitrea – medalion**, în *Enciclopedia Județului Bacău*, Bacău, Editura Agora, 2007 (în pregătire pentru tipar).
17. **Prof.dr. Ioan Mitrea – medalion**, în vol. **Personalități băcăuane ale istoriei și retrologiei agrare**, Bacău, 2007 (în pregătire pentru tipar).